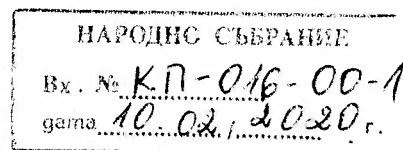

БЪЛГАРСКИ
ХЕЛЗИНСКИ
КОМИТЕТ

Изх. № П-97/07.02.2020 г.

До
Цвета Караянчева,
Председателка на
44-то Народно събрание

До
Анна Александрова,
Председателка на
Парламентарната комисия по правни
въпроси в 44-то Народно събрание

СТ А Н О В И Щ Е

от
адв. Адела Качаунова, Директорка на
Правната програма на **Българския
хелзински комитет**

Относно: Законопроект за изменение и
допълнение на Наказателния кодекс от
31.01.2020 г., сигнатура 054-01-7

Уважаема госпожо Караянчева,

Уважаема госпожо Александрова,

Българският хелзински комитет, като независима неправителствена организация за защита на правата на човека, извършваща дейност в обществена полза, след като се запозна и разгледа горепосочения законопроект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс от 31.01.2020 г. и мотивите към него, в предоставения срок за обществено обсъждане изразява следното становище:

1. Предложените от народните представители изменения са написани с цел задоволяване на популярния към момента публичен дискурс, наложил се във връзка с конкретен случай – набързо, без внимателно осмисляне на редица основни постановки в наказателното право и без извършен задълбочен анализ за ефекта, който биха постигнали. Ноторно известно е, че след наскоро извършеното и разкрито тежко убийство в село Галиче, за което като обвиняем е привлечено лице, ненавършило 18-годишна възраст, се надигна сериозна вълна на недоволство относно пределите на размерите на наказанията, налагани на непълнолетни, както и срещу института на редуция на наказанията за непълнолетни въобще. Макар една такава реакция от страна на близки на пострадалото лице, а и изобщо от страна на лица, които нямат знания и опит нито в правоприлагането, нито в нормотворчеството, е разбираема, то няма оправдание за предприемането на законови изменения без прецизен анализ на институтите, които

биха засегнали, нито пък на последствията, които ще настъпят след евентуално приемане на тези изменения. Промени в материалното наказателно право, особено що се отнася до размера на налаганите наказания, не бива да се правят без оценка за необходимостта им в краткосрочен и дългосрочен план.

2. Необходимо е да подчертаем, че дори и предлаганите изменения да бъдат приети в този им вид, те не биха имали ефект върху извършителя на тежкото убийство в село Галиче, тъй като в наказателното право се налага този закон, който е действащ към момента на извършване на престъплението и този, който е по-благоприятен за деца. Затова въпреки че пред обществото е декларирано, че измененията са предложени именно, за да отговорят на обществото недоволство от извършеното тежко убийство, те няма как да постигнат този ефект. Държавата, в лицето на нейните институции, също е отговорна към жертвите на престъпления, тъй като не е успяла да предотврати извършеното престъпление чрез подходящи и ефективни мерки в образователната, социалната, трудовата и др. сфери. Компенсация за извършеното престъпление близките на жертвата могат да получат по реда на Закона за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления. Известно е, че по реда на този закон компенсацията, която получават пострадалите и техните близки е твърде ниска и недостатъчна, и поради това често е в противоречие с практиката на Европейския съд по правата на човека. Държавата следва да признае своята вина за това, че едно дете е оставено без надзор и контрол от ранна детска възраст и не е било обхванато от социалната система в страната, което е допринесло за извършването на престъпление.

3. В предлаганите изменения липсва прецизност при съставянето на новите формулировки на текстовете на чл. 63 НК. Не става ясно дали вносителите използват понятието „тежко престъпление“ по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК или не. Това, от своя страна, поражда неяснота как това понятие се съотнася с изискването по чл. 38а, ал. 2 от НК извършеното престъпление да е „изключително тежко“, за да може да се наложи наказание доживотен затвор. На второ място, недообмислено е как предложените изменения ще взаимодействат с други разпоредби, намиращи се в общата част на НК. Видно от предложената нова разпоредба на чл. 63, ал. 3 НК, идеята на закононосителите е на непълнолетните, навършили 16 години, и извършили „тежки престъпления против личността“, да им бъдат налагани наказания такива, каквито са предвидени в санкционната част на нормите в особената част на Наказателния кодекс. Едно такова тежко престъпление против личността, например, е квалифицираното умишлено убийство по чл. 116 от НК. Същата тази разпоредба предвижда наказание доживотен затвор без замяна, доживотен затвор или лишаване от свобода от 15 до 20 години. Съгласно общата част на кодекса ни обаче, **тези наказания няма как да бъдат наложени на непълнолетно лице.**

4. На първо място, в разпоредбата на **чл. 38, ал. 2 от НК** се съдържа забрана за налагането на наказанието „доживотен затвор без замяна“ на лица, които към момента на извършване на престъплението не са навършили двадесет години. В случай, че се предприемат изменения и на тази разпоредба, това би означавало нарушение на поетите от държавата ангажименти с ратифицирането на Конвенцията на ООН за правата на детето. Съгласно чл. 37 от същата, лишаването от свобода на децата следва „да се използва само като крайна мярка и за най-краткия възможен срок“. Забраната за

изтезания и нечовешко или унижително отношение е заложена и в Хартата на основните права на ЕС, и в Европейската конвенция за защита правата на човека. Следва също да се припомни и че съгласно вътрешното ни законодателство, както и правно обвързващите международни актове, „дете“ е всяко физическо лице, ненавършило 18 години. В допълнение, институтът доживотен затвор без замяна е силно критикуван, както от български юристи, така и от Европейския съд по правата на човека, а наказанието доживотен затвор без замяна е определено като нечовешко и унижително отнасяне и следователно като противоречащо на изискванията на член 3 от Европейската конвенция за правата на човека (така, решение на ЕСПЧ по делото *Харакчиев и Толумов срещу България*, жалби № № 15018/11 и 61199/12, постановено на 8 юли 2014 г.).

5. Нещо повече – нашият законодател е преценил, че по отношение на непълнолетни лица, извършили престъпления, не е подходящо дори наказанието доживотен затвор. Разпоредбата на **чл. 62 от НК** изрично посочва изчерпателно наказанията, които могат да бъдат налагани на лица, ненавършили 18-годишна възраст, като най-тежкото предвидено е лишаване от свобода. Тази разпоредба следва да се тълкува във връзка с **чл. 37 от НК**, който пък обобщава всички възможни наказания, предвидени в особената част на кодекса, и видно от т.1 и т.1а, наказанията доживотен затвор и лишаване от свобода са две различни, отделни наказания, първото от които е неприложимо по отношение на непълнолетните. Впрочем, разпоредбата на чл. 62 от НК, с изключение на редакцията за пробацията, е на практика непроменяна и в сила от влизането в сила на действащия НК до днес. Промяната ѝ може да се обоснове единствено от сериозни изменения в обществените отношения и появата на нови явления в обществото, но не и с един-единствен случай, предизвикал силна емоционална реакция в широки кръгове на българското общество.

6. Следователно, в хипотеза на извършено престъпление по чл. 116, ал. 1 НК, максималното наказание, което може да бъде наложено на непълнолетно лице, е 20 години. Този извод, от своя страна, буди съмнение доколко е разумно предложеното изменение на чл. 63, ал. 2, т.1, което постановява, че при прилагане института за редукция на наказанието, горната граница отново възлиза на 20 години. От тук следва въпросът доколко изобщо след такива изменения този институт би бил функциониращ с оглед начина, по който е изградена системата на наказателното ни право. Единствената разлика в размера на наказанието, според това приложен ли е или не институтът на редукцията, би била в долната граница на наказанието, но тук следва да се напомни, че нормите от общата част на НК позволяват при многобройни смекчаващи вината обстоятелства, например, съдът да определи наказание под законовия минимум (чл. 55 НК). Затова можем да заключим, че институтът редукция на наказанието за непълнолетни лица на практика се премахва изцяло, по ефекта, който се постига с предлаганите изменения.

7. Освен това законопроектът предоставя в правомощията на съда да не редуцира наказанията за навършили 16 години непълнолетни, а да ги наказва като пълнолетни за тежки престъпления против личността, „ако реши, че целите на чл. 36, ал. 1 и чл. 60 от НК не могат да бъдат постигнати“. Изглежда вносителите на проекта изобщо не са съобразили, че ако съдът достигне до такъв извод, то е недопустимо въобще да наложи наказание.

8. **Повърхностен и неточен е анализът на данните**, представени със законопроекта. Така например, на стр. 1 от мотивите е казано, че „за причинени телесни повреди – средно 223 малолетни или непълнолетни на фона на 742 осъдени лица във всички възрастови групи което представлява 30% съотношение; за разврат в т.ч. изнасилване (довършено и опит) и блудство – средно 64 малолетни или непълнолетни на фона на 213 осъдени лица във всички възрастови групи което представлява 30% съотношение“.¹

На първо място, **некоректно е цитирането и обобщаването в едно на данни, касаещи малолетни и непълнолетни**, както и твърдението, че техният брой представлява „30 процента съотношение“ спрямо броя на всички осъдени лица. Основен принцип в наказателното право е, че малолетните лица не носят наказателна отговорност – чл. 32, ал. 2 от НК. По отношение на тези лица се налагат възпитателни мерки от съответната Комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, като са предвидени особени „извъннаказателни“ мерки и институти. Дори малолетно лице да е извършило деяние, което осъществява обективните признаци на престъпление, визирано от нормите на особената част на НК, то тези деяния не могат да бъдат наречени престъпления, именно поради факта, че малолетните лица са наказателнонеотговорни. Недопустимо е посредством обобщена бройка на малолетни и непълнолетни лица да се обосновава изменения в института на редукция на наказанията за непълнолетни, навършили 16 години. Броят на малолетните в случая е абсолютно неотнормен. Нещо повече – оценката на данните е неправилна.

В тази връзка, съгласно публикацията на НСИ² „Престъпления и осъдени лица 2018 г.“ и представените данни на стр. 42 в таблица със заглавие „Осъдени лица през 2018 г. по глави от Наказателния кодекс и някои видове престъпления и по пол и възраст“, общо лицата на възраст между 14 и 17 години, осъдени за извършени тежки престъпления против личността – умишлено убийство (довършено и опит по основния, квалифицираните и привилегированите състави), телесна повреда, блудство и изнасилване (довършено и опит), са 52. За сравнение, общият брой лица, осъдени за такива престъпления, независимо от възрастта, е 927.

Конкретно броят на лица, осъдени за телесни повреди, на възраст между 14 и 17 години, е 31, докато общият брой – 700.

Броят на лицата на възраст между 14 и 17 години, осъдени за убийство и опит към убийство по чл. 115, 116, 118 и 199, е 10. Общият брой, независимо от възрастта – 98.

За блудство и изнасилване са осъдени 11 лица на възраст между 14 и 17 години, при общ брой 129.

Нещо повече – за коректното изясняване на реалният брой лица, което е основен мотив за тези предложения, следва да се съобрази, че последните са предвидени единствено по отношение непълнолетни, но навършили шестнадесет години, т. е. не за всички непълнолетни, а само за половината от тях. В горесцитираната публикация публикацията на НСИ³ „Престъпления и осъдени лица 2018г“, на стр. 71 е представен броят на осъдени непълнолетни лица през 2018 г. по някои глави от Наказателния кодекс и някои видове престъпления и по пол и възраст. Така лицата на възраст 16 и 17 години,

¹ Правопис и пунктуация запазени – б.а.

² Достъпно на адрес: <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/CRIMES2018.pdf>.

³ Достъпно на адрес: <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/CRIMES2018.pdf>.

осъдени за убийство, включително по квалифицираните и привилегированите състави, са общо 7. Осъдените за телесна повреда са 13. Осъдените за блудство – 3. За изнасилване – също 3. В никакъв случай не може да се говори за „30 % съотношение“, което да обуславя предложеното законово изменение. Тук се налага въпросът откъде вносителите на законопроекта черпят данните си, тъй като те драстично се разминават с официалната статистика.

Следва да се има предвид, че **липсва статистика**, например, каква част от малолетните лица, спрямо които са предприети мерки съгласно Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, не са се поправили, а напротив – след навършване на 14-годишна възраст по отношение на тях е реализирана наказателна отговорност. Липсват данни и какъв е процентът на осъдените непълнолетни, които след навършване на пълнолетие продължават да вършат престъпления. С оглед това, не става ясно върху какво почиват твърденията на вносителите, че „[...] е нужно да се вземат по-строги мерки които да въздействат възпитателно и предупредително върху членовете на обществото от тази възрастова група“.⁴ Несъстоятелни са и изказванията, че „[...] статистиката показва, че наказанията налагани на непълнолетни лица често не водят до желаният превъзпитателен ефект и същите отново извършват общественоопасни деяния“ (*правопис и пунктуация запазени, б.а.*).

9. Отново, почивайки на некоректно цитирани, на първо място, и второ – недостатъчни с оглед характера на предложените промени, данни, се твърди, че разпоредбата на чл. 63 НК в сегашния ѝ вид „[...] ограничава възможността за индивидуализация на наказанието“, което пък било „нецелесъобразно спрямо постигането на целите на закона, предвидени в чл. 36, ал. 1 и чл. 60 от Наказателния кодекс“. Тези твърдения демонстрират, на първо място, непознаване на наказателноправната материя, какви са нейните механизми, както и неразбиране и несъобразяване с реалните цели на налаганите наказания. Да, вярно е, че разпоредбата на чл. 36, ал. 1 НК изброява изчерпателно тези цели. **Неправилно обаче вносителите на законопроекта акцентират толкова върху генералната превенция.** Първо, именно тази генерална превенция е поставена от законодателя на последно място при изброяване общите цели на наказанието. Второ, при предвидените в **чл. 60 от НК** особени цели на наказанията, налагани на непълнолетните, генералната превенция липсва. Там фокусът пада върху превъзпитателната цел на наказанието, като това е съобразено с ниската възраст на осъдените и факта, че същите са по-податливи на възпитателно въздействие.

10. Сходни разбирания са нормативно закрепени и в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС). Съгласно разпоредбата на **чл. 186** от същия, изпълнението на наказанието лишаване от свобода по отношение на непълнолетните има за цел преди всичко превъзпитанието и подготовката им за живот на свобода.

11. На практика с предложените изменения се пренебрегват значителните разлики в психиката на непълнолетните лица и тази на навършилите пълнолетие. Формирането на личността е продължителен процес, който не може да се разглежда като приключил по

⁴ Стр. 1, пар. 2 от мотивите към законопроекта; правопис и пунктуация запазени, б.а.

отношение на едно 16-годишно дете. Не се държи сметка за факта, че непълнолетните са и много по-податливи на въздействие, включително възпитателно такова. При тези лица отсъстват трайни престъпни навици, поради което и могат да бъдат поправени и превъзпитани с по-леки средства от предвидените в санкционната част на нормите от Особената част на НК. Реализирането на наказателна отговорност на такива лица следва да е последна, крайна мярка, а ако изобщо се стигне до нея, следва да се държи сметка и за особената цел на корекционния процес, който трябва да е насочен преимуществено към възпитание и изграждане на личността. Една прекомерна и нецелесъобразна репресия, приложена по отношение на непълнолетен, по-скоро би имала обратен ефект. Основен принцип в наказателното право е, че налаганите наказания трябва да са съразмерни, но той е напълно игнориран с предложените изменения. Пропуска се и фактът, че ефективността на наказанието пряко зависи от съотношението между вида и размера му и продължителността на поправителния процес. В този смисъл непропорционално тежки наказания не са желателни, а наказание лишаване от свобода за срок от, например, 15 години, наложено по отношение лице, навършило 16-годишна възраст, изглежда прекомерно тежко. Едно такова неоправдано изолиране за дълъг период от време би довело и до невъзможност за последващо включване в обществото и нормално развитие на лицата, предвид това, че годините, които по принцип индивидите посвещават на това да придобият съответна образователно-квалификационна степен, да развият своите знания и умения, да изградят трудови навици и семейства, те ще са прекарвали в местата за лишаване от свобода. Не може да се пропусне и това, че продължителното им задържане в пенитенциарни заведения би се отразило и на икономиката на страната ни, и противно на твърденията на закононосителите, че „законопроекта не предвижда никакви финансови разходи“⁵, такива неминуемо ще настъпят, както с оглед издръжката на тези лица по време на престоя им в местата за лишаване от свобода, така и предвид последващото затруднено включване в обществения живот.

12. Нещо повече – наказателната политика в много държави се развива по-скоро в посока занижаване границите на предвидените наказания лишаване от свобода, отколкото тяхното увеличаване. Дори според съществуващото състояние на познанието санкциите без лишаване от свобода са не по-малко ефикасни. Комитетът на министрите: „подчертава, че **в сравнение с алтернативните мерки лишаването от свобода води до повече рецидиви (...)**“⁶, приема „че задържаните деца следва да получават грижи, закрила и цялата необходима индивидуална помощ – социална, образователна, професионална, психологическа, медицинска и физическа – от която могат да се нуждаят с оглед на своята възраст, пол или личност; **насърчава държавите членки да насърчават образователните центрове от затворен тип, които предлагат по-скоро механизми за детско-юношеска психиатрична помощ за най-проблемните малолетни и непълнолетни лица, отколкото задържане в местата за лишаване от свобода; призовава държавите членки да полагат специални грижи и да осигуряват специална закрила на задържаните деца**“.⁷

⁵ Правопис и пунктуация запазени, б.а.

⁶ Т. 16 от Резолюция на Европейския парламент от 5 октомври 2017 г. относно системите на местата за лишаване от свобода и условията в тях (2015/2062(INI)), достъпна на адрес: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2017-0385_BG.html

⁷ Т. 31 от същата резолюция.

13. Във връзка с ефекта от наказанието лишаване от свобода и други, алтернативни наказания, са проведени редица изследвания и проучвания. Така например през 2014 г. е проведено изследването „Наказание на свобода: възможни алтернативи на затвора в Европейския съюз“, публикувано у нас от Центъра за изследване на демокрацията.⁸ Авторите използват статистически данни за рецидивизма в Германия, като сраняват съдебните решения по последващи наказателни дела срещу лица, на които по-рано са били наложени санкции, включващи ефективно или условно лишаване от свобода, или санкции на свобода, или наказателното производство срещу които е било прекратено съгласно германския Закон за съдилищата за непълнолетни. „Прави впечатление, че **сравнението е много неравностойно в полза на получилите присъда без лишаване от свобода спрямо осъдените на лишаване от свобода** (затвор, лишаване от свобода в поправителен дом за непълнолетни или възпитателно училище-интернат). Това навежда на извода, че присъдите лишаване от свобода водят до увеличение на броя и сериозността на повторно извършените престъпления, които се наказват с по-строги последващи санкции. В случаите на санкции с лишаване от свобода последващите присъди са много по-рестриктивни, отколкото в случаите на санкции без лишаване от свобода. Според тези резултати **санкциите на свобода не увеличават вероятността от повторно извършване на престъпление и от съответна строга наказателна санкция за разлика от санкциите, с които извършителите се лишават от свобода**. В този смисъл санкциите, включващи условно лишаване от свобода, постигат по-добри резултати, отколкото ефективните“.⁹

14. В същия доклад, авторите цитират¹⁰ и четири изследвания със случайно подбрани контролни групи (рандомизирани изследвания). Едно от тях сравнява програма за интензивен надзор за непълнолетни мъже в Детройт (щата Мичиган) с наказание лишаване от свобода в поправителен дом. Резултатите след двегодишен период на проследяване са смесени, но цялостното заключение е, че от гледна точка на последващо престъпление резултатите от експерименталната група под интензивен надзор не са по-лоши от тези на контролната група от непълнолетни, лишени от свобода в поправителен дом. Във второто експериментално изследване, включено в систематичния преглед, рецидивисти в окръг Оуклънд, щата Мичиган, са случайно разпределени в програма за пробация или в място за лишаване от свобода. **При групата на затворниците неефективността на наложените наказания е 33 % срещу 14 % при лицата с наложени поправителни мерки, изтърпявани в обществото**. В друг експеримент на непълнолетни извършители на престъпления в столицата на щата Айдахо, Бойси, са наложени алтернативни мерки (реституция¹¹) или традиционни наказания (пробация или лишаване от свобода). **Честотата и разпространението на рецидивите са по-ниски сред групата с наложени реституционни мерки [...]**“.

⁸ Достъпно на адрес: https://csd.bg/fileadmin/user_upload/publications_library/files/22213.pdf.

⁹ „Наказание на свобода: възможни алтернативи на затвора в Европейския съюз“, стр. 37 и сл. Достъпно на адрес: https://csd.bg/fileadmin/user_upload/publications_library/files/22213.pdf.

¹⁰ Стр. 39 от същия доклад.

¹¹ Наложена от съда компенсация, която извършителят изплаща на пострадалия или на лице, което му е оказало подкрепа. (бел. прев.)

15. „Друго изследване, включено в мета-анализа на „Кембъл ривю“ на Вилетаз и др., е естествен експеримент, проведен в Нидерландия. Вместо рандомизация на изследваните индивиди изследователите използват ситуация, възникнала вследствие на кралска амнистия, като сравняват група условно осъдени в резултат на амнистията извършители с група затворници, изтърпели присъдите си от до 14 дни лишаване от свобода точно преди амнистията. Очакваната разлика между двете групи е само в датите на извършените престъпления, за които са осъдени. Счита се, че във всяко друго отношение са еквивалентни. Нивото на рецидивизъм сред двете групи след шестгодишен период на проследяване изглежда сходно за нарушителите на закона за движение по пътищата и извършителите на престъпления против собствеността. Що се отнася до извършителите на престъпления с насилие, рецидивизмът при получените условна присъда е значително по-нисък отколкото сред изтърпелите присъда лишаване от свобода. Следователно ефективната присъда лишаване от свобода се оказва по-вредна по отношение на повторното извършителство на престъпления с насилие, докато предсрочното условно освобождаване няма вредни последици за нито една от двете групи”.

16. В тази връзка следва да се има предвид, че **прилагането на по-сериозна наказателна репресия не означава непременно извършване на по-малко престъпления**. Постоянното увеличаване на размерите на наказанията не позволява правилното отразяване на естеството и степента на обществената опасност на престъпното поведение. Отново, чл. 116, ал. 1 НК предвижда най-тежките възможни наказания за осъществен състав на квалифицирано убийство – доживотен затвор без замяна, доживотен затвор или лишаване от свобода от 15 до 20 години. Въпреки това през 2018 г. лицата, осъдени за такова престъпление от окръжните съдилища като първа инстанция, са 77 на брой.¹² Осъдените за опит към убийство по чл. 116 НК са 11. За сравнение – общият брой на осъдените за убийство, независимо по кой състав, е 165. Това означава, че въпреки строгите наказания, осъдените за убийство и опит към убийство по чл. 116 НК са повече от половината от всички лица, осъдени за убийство, независимо от състава. Изводът от тези данни е, че целта генерална превенция не се постига ефективно чрез по-висока наказуемост на деянията.

17. Като друг пример за това как ожесточаването на наказателната репресия с цел засилване на генералната превенция не е функциониращ механизъм може да се разгледа състава за причиняване на смърт в транспорта в пияно състояние. През 2015 година бяха приети изменения, с които се завишават предвидените в особената част наказания. Ако разгледаме статистически данни обаче, през 2013 и 2014 г. осъдените лица за

¹² Информацията е взета от Обобщените статистически таблици за дейността на съдилищата за 2018 г., стр. 79, публикувани на уеб страницата на ВСС. Достъпни на адрес: <http://www.vss.justice.bg/root/fupload/22/Statistika-2018-sait.pdf>.

БЪЛГАРСКИ
ХЕЛЗИНСКИ
КОМИТЕТ

престъпления по чл. 343, ал. 3, б. „б“ и ал. 4 са съответно 56 и 71.¹³ След приемането на измененията, само три години по-късно, броят на осъдените възлиза на 128.¹⁴

18. Предвид казаното, редно е наместо да се завишават размерите на предвидените наказания, вниманието да се съсредоточи върху причините и условията, които способстват един или друг вид престъпна дейност. От справянето с тях зависи в каква степен може да се предотврати или поне ограничи извършването на съответните престъпления. Необходимо е да се изработи съответна стратегия за превенция на престъпността и провеждането на подходяща наказателна политика, както и провеждането на реформа в детското правосъдие, а не да се предприемат агресивни и недообмислени законодателни промени.

С оглед гореизложеното, народните представители следва да **не подкрепят** предложените изменения в Наказателния кодекс.

С уважение,

адв. Адела Качаунова

Изготвил:
Рилка Гергичанова, правна сътрудничка в ПП/БХК
07.02.2020 г.

¹³ Данните за 2013 г. са взети от Обобщените статистически таблици за дейността на съдилищата за 2013г., стр. 79, публикувани на уеб страницата на ВСС. Достъпни на адрес: <http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/0/2013.pdf>

Данните за 2014 г. са взети от Обобщените статистически таблици за дейността на съдилищата за 2014г., стр. 79, публикувани на уеб страницата на ВСС. Достъпни на адрес: <http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/9/2014.pdf>

¹⁴ Данните за 2018 г. са взети от Обобщените статистически таблици за дейността на съдилищата за 2018г., стр. 82. Достъпни са на адрес: <http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/22/Statistika-2018-sait.pdf>